

امامزاده میر خرم کیا (ع) نشتارود

با تکیه بر تاریخ سیاه‌مشته شهرستان تنکابن

تحقیق و تألیف

مهتاب شورمید

(عضو هیأت علمی دانشگاه)

فهرست مطالب

صفحه

مدخل.....	۱۱
انگیزه نگارش مؤلف.....	۱۱
پیشگفتار.....	۱۲
روش کار منابع تحقیق پیرامون امامزاده میر خرم کیا(ع).....	۱۲
۱- روش میدانی:	۱۲
۲- کتب جغرافیایی.....	۱۳
فصل اول جغرافیای تاریخی سیاه‌مشته.....	۱۵
مقدمه.....	۱۶
تاریخ حرکت.....	۱۶
موقعیت جغرافیایی شهرستان تنکابن.....	۱۹
موقعیت جغرافیایی سیاه‌مشته قدیم.....	۲۲
سیاه‌مشته در تقسیمات جدید شهرستان تنکابن.....	۲۳
وجه تسمیه سیاه‌مشته.....	۲۴
نشارود و سیاه‌مشته در سفرنامه سیاحان اروپایی.....	۲۵
خاندان‌های ساکنین سیاه‌مشته قدیم.....	۲۷
۱- بهالی:	۲۷
۲- خدّامی:	۲۷
۳- تُوُئُج:	۲۷
۴- سیاه‌مشته‌ای:	۲۸
۵- خانه کشی:	۲۸
۶- عباس حسن تبار:	۲۸
۷- علی اکبر تبارها:	۲۸
۸- حسین قلی تبار:	۲۹
۹- امیر خان تبار:	۲۹

- ۱۰- حسین بک تبار: ۲۹
- ۱۱- علی اصغر تبار: ۲۹
- ۱۲- قلی تبار: ۲۹
- علت مهاجرت ساکنان سیاه‌مشته ۳۰
- شغل ساکنان روستای سیاه‌مشته قدیم ۳۰
- ۱- دابرداری ۳۱
- ۲- زنبورداری ۳۱
- ۳- گندم کاری ۳۱
- شهید سیاه‌مشتای ۳۲
- نحوه تهیه آذوقه سالانه سیاه‌مشته قدیم ۳۲
- ۱- فورمه ۳۲
- ۲- استفاده از پوست بز برای نگهداری پنیر ۳۳
- ۳- کدو قلیه ۳۳
- آموزش و پرورش در روستای سیاه‌مشته قدیم ۳۳
- باورهای مذهبی و اعتقادات عامه مردم سیاه‌مشته قدیم ۳۴
- تکیه ۳۴
- سنت‌های بومی و آداب و رسوم ساکنان سیاه‌مشته قدیم ۳۴
- ۱- چلابی نشینی (چله‌پایی) ۳۴
- صنایع دستی و پوشاک مردم سیاه‌مشته قدیم ۳۵
- بابک سرا یا بابونک سرا ۳۶
- منطقه ییلاقی ساکنان سیاه‌مشته قدیم ۳۷
- آنچه که امروزه از روستای سیاه‌مشته بر جای مانده ۳۸
- فصل دوم تاریخچه بقعه متبرکه و شجره امامزاده میر خرم کیا (ع) ۳۹
- امامزاده میر خرم کیا (ع) .. سیاه‌مشته ۴۰
- موقعیت جغرافیایی بقعه متبرکه که امامزاده میر خرم کیا (ع) ۴۰
- حدود اربعه بقعه متبرکه که امامزاده میر خرم کیا (ع) ۴۰

.....	شمال: مرتع سیله سر	۴۰
.....	روستاهاى همجوار بقعه امامزاده مير خرم کيا (ع)	۴۱
.....	شجره نسب امامزاده مير خرم کيا (ع) سياه مشته	۴۲
.....	جوابه حجت الاسلام شيخ على فلسفى در خصوص شجره امامزاده	۴۳
.....	نتيجه گيرى	۴۷
.....	ضريح مطهر امامزاده مير خرم کيا (ع)	۴۷
.....	سابقه تاريخچه بناى بقعه متبرکه امامزاده مير خرم کيا (ع)	۴۹
.....	نخستين بناى ساختمان بقعه شریک امامزاده مير خرم کيا (ع)	۵۰
.....	دومين مرحله مرمت بناى ساختمان بقعه متبرکه مير خرم کيا (ع)	۵۱
.....	سومين مرحله تجديد بناى ساختمان بقعه متبرکه امامزاده مير خرم کيا (ع)	۵۳
.....	مسجد کنار بقعه امامزاده مير خرم کيا (ع)	۵۴
.....	مراسم مذهبی کنار بقعه امامزاده مير خرم کيا (ع) سياه مشته	۵۵
.....	۱- زيارت:	۵۵
.....	۲- قربانی:	۵۵
.....	۳- خرج کشی:	۵۵
.....	۴- شيلان کشی:	۵۶
.....	امکانات رفاهی بقعه متبرکه امامزاده مير خرم کيا (ع) سياه مشته	۵۷
.....	گورستان بقعه مير خرم کيا (ع)	۵۷
.....	اولين تاريخ ثبت بقعه متبرکه امامزاده سيد مير خرم کيا (ع) سياه مشته در اداره اوقاف و امور خيريه شهرستان	
.....	تکابن	۵۸
.....	شتر سنگ	۵۸
.....	«کتابنامه»	۶۰
.....	فهرست منابع شفاهی	۶۲
.....	سازمان ها و نهادها	۶۲
.....	آثار منتشر شده از اين نويسنده	۶۳

انگیزه نگارش مؤلف

سرزمین دیلم که بنا به گزارش جغرافی نویسان مسلمان تا قرن چهارم هجری از جنوب به قزوین و طارم و بخشی از آذربایجان و قسمتی از ری و از مشرق به بقیه مناطق ری و طبرستان و از شمال به دریای خزر و از مغرب به قسمتی از آذربایجان و بلاداران را در بر می گرفت، به دلیل رشته کوه های البرز و جنگل های انبوه و راه های صعب العبور و وجود دریای خزر و باتلاق های زیاد همچون درّی استوار و نفوذ ناپذیر برای قوای بیگانه مبدل گردیده و به این دلیل سرزمین بسیار خوبی برای پناهگاه مخالفان خلافت اموی و عباسی تبدیل شده بود. با مطالعه تاریخ اسلام در قرن اولی هجری، ما شاهد مهاجرت های علویان و شیعیان از همان زمان به سرزمین دیلم بوده ایم. به همین جهت است که امروزه ما شاهد وجود بقاع متبرکه زیادی در دشت ها، کوه ها و آبادی های سرزمین دیلم قدیم (شامل: گیلان و مازندران و غیره) هستیم. اگر بقعه ای شجره مکتوب ندارد، دلیل بر آن نیست که ما آن را رد کنیم، با توجه به قدمت آن بقعه در محل به روایات شفاهی و تحقیقات میدانی بسنده می کنیم. شیعیان وقتی به زیارت فرزندان اهل بیت «علیهم السلام» یا نزدیکان آن ها می روند، علاقمندند که بدانند آن بزرگوار فرزند یا نوه و یا نتیجه کدامیک از امامان معصوم (ع) می باشند، تا با عشق و ارادت بیشتری بد آن مکان مقدس توجه نمایند. تحقیقی که در پیش روی دارید همین تفکر را نشان می دهد تا زائرین محترم آستان مقدس امامزاده میر خرم کیا (ع) به شجره و سابقه تاریخی آن امامزاده اطلاع پیدا کرده و با علاقه بیشتری آن مکان را پاس دارند. چنانچه زائران و بومیان آن منطقه اطلاعات دیگری از آن امامزاده در دست دارند تقاضا مندیم با ارائه مطالب خود در چاپ های بعدی، این پژوهش را پربارتر نمایند.

۱۳ رجب ۱۴۳۲ هجری قمری / ۱۳۹۰/۳/۲۶ هجری شمسی / ۱۶ جون ۲۰۱۱ میلادی
مصادف با میلاد با سعادت امیرمؤمنان امام علی (ع).
تنکابن - حقیر مهتاب شورمیح

پیشگفتار

کتابی که اینک پیش روی شماست شامل مدخل، پیشگفتار، روش‌ها و منابع تحقیق پیرامون امامزاده میرخرم کیا و دو فصل می‌باشد. فصل اول تحت عنوان «جغرافیای تاریخی سیاه‌مشته» که دارای یک مقدمه است. در این فصل به موقعیت جغرافیایی دپلم، شهرستان تنکابن، نشتارود، سیاه‌مشته، خاندان‌های اولیه سیاه‌مشته، مهاجرت و شغل آنان، آداب و رسوم و فرهنگ مردم سیاه‌مشته قدیم پرداخته شده است. فصل دوم تحت عنوان «تاریخچه بقعه متبرکه و شجره امامزاده میرخرم کیا(ع)» می‌باشد که اطلاعات ذیقمتی پیرامون این امامزاده ارائه می‌دهد. در این فصل به موقعیت جغرافیایی، روستای همجوار، حدود اربعه بقعه، شجره نسب، ضریح مطهر، سابقه تاریخی بنای بقعه در چند مرحله، مسجد، مراسم مذهبی و به امکانات رفاهی بقعه پرداخته شده است. در پایان فهرست منابع کتبی، شفاهی، سازمان‌ها و آثار منتشرشده نگارنده آمده است.

روش‌ها و منابع تحقیق پیرامون امامزاده میرخرم کیا(ع)

۱- روش میدانی:

اولین و مهمترین روش در این تحقیق شیوه میدانی بوده است. زیرا در زمینه تاریخ روستای سیاه‌مشته و امامزاده آنجا کتابی تا به حال نوشته نشده و کسی هم محققانه کار نکرده بود. از طریق مشاهده و مصاحبه با معمران این منطقه بویژه خادم این بقعه آقای شیخ اسماعیل خدایمی که متولد سال ۱۳۰۰ ش بود، اطلاعات مفیدی جمع‌آوری شده است.

۲- کتب جغرافیایی :

- حدود العالم با مؤلف ناشناخته

- احسن التقاسم اثر مقدسی

- سفرنامه ابن حوقل

- نزهة القلوب اثر حمد الله مستوفی

۳- سفرنامه‌های اروپائیان به کرانه‌های جنوبی دریای خزر :

- سفرنامه شمال اثر جاکوئر فرانسس مکنزی

- مازندران و استرآباد، اثر رابینو

- سفرنامه ایران و روسیه اثر عزالدوله - ملگونوف

در اینجا از باب قدردانی و سپاس ویژه از همسرم جناب آقای محمد مهدی جوربندی ثانی که در بازدید منطقه سیاه‌مشته در تابستان سال ۱۳۸۲ هجری شمسی نگارنده را همراهی و یاری نموده تشکر می‌نمایم. همینطور از راهنمایی و مهمان نوازی آقای علی اکبر رستمی فرزند محمد ساکن رود گرمحله و خانواده محترم ایشان در این بازدید قدردانی می‌گردد. از همه اعضای محترم شورای علی‌آباد نشارود به ویژه آقای قاسمعلی سیاه‌مشته‌ای معروف به رسول و همه کسانی که به نحوی حقیر را در این امر یاری نمودند تشکر کرده و اجر آن‌ها را از خدای متعال طلب می‌نمایم.

والسلام - تنکابن حقیر مهتاب شورمچ

پایان کتاب ۱۳۹۰/۳/۲۶ هجری شمسی